

ŠKOLA MODLITEB A PÍSNÍ PODLE KNIHY ŽALMŮ

- 1. Když je všechno, jak má být**
Chvalozpěv: Žalm 145
- 2. Když něco důležitého není v pořádku**
Žalozpěv: Žalm 35
Modlitba pokání: Žalm 51
- 3. Když nás Bůh vyslyší a odpoví nám**
Modlitba díky: Žalm 116
- 4. Pro každodenní růst ve víře**
Žalm připamatování: Žalm 106
Mudroslovný žalm: Žalm 73
Žalm důvěry: Žalm 27
- 5. Pro zvláštní příležitosti**
Královský žalm: Žalm 2
Sijónské písně: Žalmy 48 a 84

ŽALM 145 - chvalozpěv

Jaká atmosféra na vás z celého Žalmu dýchá? Jak se asi David cítil, když tento chvalozpěv skládal?

Celý Žalm se nese v duchu radosti a pokoje. Když ho David skládal, zjevně pociťoval velikou vděčnost za to, že vůbec Pána Boha zná a smí ho chválit. Zdá se, že se Davidovi zrovna dařilo v životě poměrně dobře, a tuto skutečnost žalmista přisuzuje Boží milosti. Jeho víra je pevná, radostná a plná naděje. Tímto chvalozpěvem uctívá Boha, který mu dopřává žít poklidným a úspěšným životem.

Jaký obraz světa nám žalmista ve svém chvalozpěvu vykresluje (zvláště verše 13-20)?

Svět má svůj řád, protože na všechno dohlíží milostivá ruka nebeského Krále. Hospodin podpírá všechny, kdo potřebují jeho pomoc, sytí všechny hladové, dává zakoušet své požehnání těm, kdo ho hledají, vyslýchá naše modlitby, zachraňuje nás a stará se o nás, vyplňuje přání těch, kdo se ho bojí. To vše je umocněno literární formou zvanou akrostich - verše začínají písmeny, které postupně sledují pořadí hebrejské abecedy. Svět má svůj řád od „A do Z“.

1. APLIKACE: Přemýšlejte nad tím, pro jaké příležitosti je čtení takového druhu žalmu zvláště vhodné.

Je dobré pamatovat na to, že jednotlivé žalmy vznikaly pod vlivem určité konkrétní situace a konkrétního žalmistova rozpoložení. Proto by bylo asi nemoudré překračovat toto pravidlo, když žalmy čteme nebo se jimi modlíme. Ve chvílích radosti zpíváme chvalozpěvy, a ve chvílích zkoušek užívejme raději žalozpěvy. A především nikoho nenuťme k chválám, když je mu spíš k pláči.

Jakou touhu David ve svém chvalozpěvu předkládá Pánu Bohu?

Davidova touha je jasně vyjádřena slovy „chci“ a „kéž“, která se pojí s určitým závazkem. Jde tu o dvojí touhu: (1) David sám prožívá radost, a proto chválí Boha, a (2) přeje si, aby Hospodina ctili i jiní lidé. Tímto se ovšem také zavazuje, že chválou naplní všechny dny svého života. Ačkoliv je jeho chvalozpěv odrazem doby požehnání, chce se naučit Boha chválit také tehdy, když mu bude těžko.

ŽALM 145 - chvalozpěv

Jaká atmosféra na vás z celého Žalmu dýchá? Jak se asi David cítil, když tento chvalozpěv skládal?

Jaký obraz světa nám žalmista ve svém chvalozpěvu vykresluje (zvláště verše 13-20)?

1. APLIKACE: Přemýšlejte nad tím, pro jaké příležitosti je čtení takového druhu žalmu zvláště vhodné.

Jakou touhu David ve svém chvalozpěvu předkládá Pánu Bohu?

2. APLIKACE: Jak na vás působí Davidův závazek, že bude Boží jméno chválit navěky a navždy?

Ačkoliv tato touha může na první pohled působit jako unáhlený slib, který se pak v dobách zkoušek bude dát jen stěží plnit, možná v ní jde ještě o něco víc. Možná je to pro nás výzva, abychom se učili děkovat Pánu Bohu za všech okolností, protože taková je Boží vůle pro náš život (1 Te 5,18).

Za co konkrétně David chválí Pána Boha ve verších 3-6?

David v těchto verších oslavuje Boží velikost a moc. Bůh koná veliké a bázeň vzbuzující skutky. Není to změkčilý stařec, který se bezmocně dívá na svět, ale je to mocný válečník - nepřemožitelný bohatýr, který může zasáhnout do dějin světa jako Hurikán. Je to král, který si zaslouží naši poslušnost, obdiv a pokornou úctu. To vše by se dalo shrnout jedním slovem - Bůh je SVATÝ.

Za co David chválí Pána Boha ve verších 7-9?

Kdejaké národy se v Davidově době vypínaly, že jejich bohové jsou mocní a nepřemožitelní válečníci, ale David ukazuje, v čem spočívá jedinečnost a dokonalost Boha Izraele. Ten mocný, veliký a bázeň vzbuzující Bůh je totiž také Bohem laskavým, citlivým, věrným a nesmírně trpělivým. Chrání nás mocně jako Otec, ale zároveň o nás také s láskou pečuje jako Matka. Kázní nás, ale také se nad námi slitovává. Je tedy nejen velký a SVATÝ ale také neskonale DOBRÝ.

3. APLIKACE: Jakým způsobem se můžeme nechat tímto Žalmem inspirovat pro naše modlitby? Umíme Pána Boha opravdu uctívat? Umíme ho obdivovat a chválit třeba jenom za to, jaký je?

Často s Pánem Bohem komunikujeme čistě na bázi svých vlastních potřeb. Prosíme, když nám něco schází a pak také děkujeme, když nás vyslyší. Jak často k němu ale přistupujeme jenom proto, abychom ho obdivovali a ctíli? A umíme v našich modlitbách uctívat obojí - jak jeho VELIKOST tak i LÁSKU?

2. APLIKACE: Jak na vás působí Davidův závazek, že bude Boží jméno chválit navěky a navždy?

Za co konkrétně David chválí Pána Boha ve verších 3-6?

Za co David chválí Pána Boha ve verších 7-9?

3. APLIKACE: Jakým způsobem se můžeme nechat tímto Žalmem inspirovat pro naše modlitby? Umíme Pána Boha opravdu uctívat? Umíme ho obdivovat a chválit třeba jenom za to, jaký je?

ŽALM 35 - žalozpěv

V jakém duchu se celý Žalm nese? Jaké emoce žalmista při jeho skládání asi prožíval?

Celý Žalm je voláním po Boží pomoci a vysvobození. Odráží se v něm úzkost, zklamání, pocit zrady a velké rozhořčení vůči lidem, kteří žalmistovi ublížili.

Jaké problémy přiměly žalmistu k tomu, aby svůj žalozpěv složil?

Žalmista prožívá otevřené nepřátelství ze strany některých lidí, kteří mu byli původně blízcí. Když jim bylo kdysi těžko, modlil se a postil se za jejich dobro, a teď se mu odvděčili za jeho dobrotu otevřeným nepřátelstvím. Bez důvodů na něj políčili různé nástrahy, aby se chytil a přitom snad i zahynul. Jakoukoliv nesnáz, která pak na žalmistu přijde, tyto nepřátelé označují za Boží soud, a tím ho ještě víc trápí a znemožňují v očích druhých lidí.

1. APLIKACE: Když zvážíte povahu tohoto Žalmu, pro jaké příležitosti se jeho čtení nejlépe hodí?

Žalm výborně vystihuje pocity zklamání a zrady. V takových chvílích je kolikrát velice těžké hledat vlastní slova, kterými bychom se mohli modlit, a tento Žalm nás může v modlitbě vést.

Jakým způsobem mluví žalmista o svých nepřátelích?

Žalmista zjevně prožívá hluboké rozhořčení vůči těm, kdo se k němu zachovali věrolomně. I když se za ně kdysi modlil a přál jim všechno dobré, teď volá po spravedlivém Božím soudu. Přeje si, aby se jejich zlé pletichy obrátily proti nim samotným. Chce, aby zakoušeli stejnou hanbu a příkoří, jaké svolávají na jeho vlastní hlavu. Přeje si, aby se jim nic v jejich plánech nedařilo, a aby je za jejich zlé jednání stihl rychlý a spravedlivý trest.

ŽALM 35 - žalozpěv

V jakém duchu se celý Žalm nese? Jaké emoce žalmista při jeho skládání asi prožíval?

Jaké problémy přiměly žalmistu k tomu, aby svůj žalozpěv složil?

1. APLIKACE: Když zvážíte povahu tohoto Žalmu, pro jaké příležitosti se jeho čtení nejlépe hodí?

Jakým způsobem mluví žalmista o svých nepřátelích?

2. APLIKACE: Jak můžeme jako křesťané při svých modlitbách využít Žalm, který hlásá tolik nenávisti vůči nepřátelům? Copak nás Kristus neučí nepřátele milovat?

Z hlediska staré smlouvy, je takováto nenávist vůči nepřátelům náležitá. NZ nám ale ukazuje vyšší cestu. Bůh dává milost k pokání i takovýmto hříšníkům. Proto nás Kristus učí, abychom místo soudu svolávali na jejich hlavu dobro. Přesto však tento Žalm používat v modlitbách můžeme. Nenávist vůči nepříteli je namístě, ale musí být směřována patřičným směrem - jde o boj proti mocnostem zla (Ef 6,12) a proti nepříteli v nás samých (1 K 9,27).

Přes všechny těžkosti žalmista Bohu důvěřuje a má naději. Jak se jeho víra v Žalmu odráží?

Samotný fakt, že se žalmista nechápe zbraně, aby hned všechny své protivníky ztrestal, je pro nás svědectvím o tom, že důvěřuje Bohu, který všechno nakonec spravedlivě rozsoudí. Žalmem tedy prosvítá naděje, že Hospodin to všechno vidí a slyší (v. 22), ujmeme se žalmistovy pře a vysvobodí ho ze spárů jeho nepřátel (v. 9-10).

K čemu se žalmista zavazuje v případě, že ho Bůh z jeho tísně vysvobodí?

Žalmista se zavazuje k tomu, že pak bude Bohu vzdávat za toto veliké vysvobození chválu. A ne jen on, ale také všichni, kteří v této těžké chvíli stojí při něm a usilují o právo a spravedlnost. Žalmista vyznává, že o Boží věrnosti bude mluvit každý den (v. 29).

3. APLIKACE: Jaké jsou naše žalozpěvy? Dokážeme v nich být stejně upřímní jako žalmista? Odráží se v nich také víra a naděje v Boží vysvobození?

Žalmista v sobě své rozhořčení nepotlačuje, ale otevřeně je předkládá Bohu. Ani my bychom neměli před Bohem potlačovat svůj hněv vůči zlým lidem. Jedině upřímné vyznání naší nenávisti nás může osvobodit k upřímné lásce. Pamatujme také na to, že Bůh chce, abychom se modlili s vírou, že budeme vyslyšeni.

2. APLIKACE: Jak můžeme jako křesťané při svých modlitbách využít Žalm, který hlásá tolik nenávisti vůči nepřátelům? Copak nás Kristus neučí nepřátele milovat?

Přes všechny těžkosti žalmista Bohu důvěřuje a má naději. Jak se jeho víra v Žalmu odráží?

K čemu se žalmista zavazuje v případě, že ho Bůh z jeho tísně vysvobodí?

3. APLIKACE: Jaké jsou naše žalozpěvy? Dokážeme v nich být stejně upřímní jako žalmista? Odráží se v nich také víra a naděje v Boží vysvobození?

ŽALM 51 - modlitba pokání

V jaké situaci David tento Žalm psal a jak se u toho asi cítil?

Nadpisek nám prozrazuje, že se jedná o modlitbu pokání poté, co David spáchal cizoložství s Bat-šebou a zinscenoval vraždu na jejího muže Urijáše. Prorok Nátan za ním pak přichází a překládá mu fiktivní soudní při, na které Davidovi ukazuje, jak zákeřně se vůči Urijášovi zachoval. Modlitba naznačuje, že David nese svůj hřích nesmírně těžce. Jeho zlé činy se mu neustále vrací před oči.

Co nás Davidova modlitba učí o pokání pokud jde o Boží spravedlnost?

David si uvědomuje, že to, co se stalo nebylo zlé jenom vůči lidem, kterým ublížil, ale bylo to zlé především v Božích očích. Každé zlo proti lidem je hříchem proti Bohu. David porušil svým jednáním spravedlivé Boží řády a musí za to nést důsledky, protože Bůh soudí nestranně a spravedlivě. Navíc si král asi uvědomuje, že je za svůj hřích hoden trestu smrti. Proto prosí o milost a Boží odpuštění.

Co nás Davidova modlitba učí o pokání pokud jde o naše svědomí?

David si uvědomuje, že hřích je jako neúnosný balvan, který z jeho srdce může sejmout jedině Bůh. Proto David opakovaně Pána Boha prosí, aby ho obmyl a očistil. Nejde o očistění těla ale o očistu duše, která zakouší Boží odpuštění. Pokud se bude moci David ještě někdy znova vzchopit a žít, bude to možné jenom díky Boží milosti, která ho zbaví neúnosného břemene jeho poskvrněného svědomí.

1. APLIKACE: Davidovo pokání obsahuje dvojí prosbu: (1) Aby Bůh upustil od svého soudu za hřích a (2) aby Davida vysvobodil z temného žaláře špatného svědomí. Jaké jsou naše modlitby pokání? O co nám v nich především jde?

Možná někdy voláme k Bohu o milost jenom proto, že je naše svědomí neúprosně hlasité a my toužíme, aby je Boží milost utišila. Právě pokání se ale vyznačuje poznáním, že jsme urazili Boha – utišení svědomí je až důsledkem.

ŽALM 51 - modlitba pokání

V jaké situaci David tento Žalm psal a jak se u toho asi cítil?

Co nás Davidova modlitba učí o pokání pokud jde o Boží spravedlnost?

Co nás Davidova modlitba učí o pokání pokud jde o naše svědomí?

1. APLIKACE: Davidovo pokání obsahuje dvojí prosbu: (1) Aby Bůh upustil od svého soudu za hřích a (2) aby Davida vysvobodil z temného žaláře špatného svědomí. Jaké jsou naše modlitby pokání? O co nám v nich především jde?

2. APLIKACE: Jak byste na základě tohoto Žalmu vysvětlili nevěřícímu člověku, co je to „vyznání hříchů?“

Vyznat své hříchy znamená souhlasit s tím, co o tom či onom hříchu říká Pán Bůh. Znamená to přiznat svůj čin před Bohem, nazvat jej pravým jménem a přijmout za něj zodpovědnost. Pokud si však před Bohem své jednání všelijak omlouváme a svalujeme vinu na druhé, není to pokání ale přetvářka.

Jaký výhled do budoucnosti se v Davidově modlitbě odráží? Co David Pánu Bohu slibuje?

David má naději, že Boží odpuštění ho znovu postaví na nohy a bude se moci znova radovat tak jako předtím. Má naději, že ho Bůh osvobodí k tomu, aby mu znovu z čistého srdce vzdával chválu. Má naději, že jeho ruce nezůstanou navždy poskvrněny nevinou krví. Má naději, že bude jednou sám napomínat jiné hříšníky, aby se v pokání obrátili k Bohu, tak jako to udělal on sám.

Co se z Davidovy modlitby dovídáme o podstatě pravé oběti?

David si uvědomuje, že to, na čem před Bohem doopravdy záleží, je především postoj srdce. Mohl by sice (podle zákona) přinést za své hříchy nějakou velkou obět (byl král a měl mnoho dobytka), ale místo toho klade na Boží oltář své vlastní srdce – uvědomuje si, že jedinou přijatelnou obětí je v této situaci kající duch, který se upřímně trápí nad hříchem. Až z Davida Bůh sejme vinu jeho hříchů, nastane opět čas k obětem tak jako dřív.

3. APLIKACE: Modlíváte se někdy přímo slovy konkrétních Žalmů? Jaké máte zkušenosti s Žalmem 51?

Ačkoliv se jedná o Žalm, který se pojí ke konkrétní historické události a Davidovo vyznání bylo jistě původně velmi konkrétní, tento Žalm je sepsán vyloženě v obecných termínech (nejmenuje se v něm konkrétní hřích), aby ho mohly svobodně používat při svých modlitbách další generace věřících.

2. APLIKACE: Jak byste na základě tohoto Žalmu vysvětlili nevěřícímu člověku, co je to „vyznání hříchů?“

Jaký výhled do budoucnosti se v Davidově modlitbě odráží? Co David Pánu Bohu slibuje?

Co se z Davidovy modlitby dovídáme o podstatě pravé oběti?

3. APLIKACE: Modlíváte se někdy přímo slovy konkrétních Žalmů? Jaké máte zkušenosti s Žalmem 51?

ŽALM 116 - modlitba díky

Při jaké příležitosti tento žalm asi vznikl?

Žalmista zjevně prožíval v životě velké těžkosti a volal k Pánu Bohu o pomoc. Tento žalm je vyjádřením vděčnosti za to, že ho Bůh vyslyšel a vysvobodil ho z tísně. Za klíčový lze považovat verš 12: „Jak se mám odvděčit Hospodinu, že se mne tolikrát zastal?“ Celý žalm je patrně modlitbou, kterou se Izraelci modlili v chrámu, když zde po těžké nemoci nebo trápení přinášeli Hospodinu své oběti. Je možné, že byl žalm sepsán právě při takovéto příležitosti.

Žalmista prožil vysvobození z veliké tísně. O jakou tíseň patrně šlo?

Žalmista popisuje své trápení přítomným časem, aby nás do své minulosti vtáhnul a dal nám zakusit, jak to bylo těžké (v. 3c-4). Snad šlo o nějakou těžkou nemoc, ve které se už žalmista pomalu loučil se životem. Zdá se také, že se k němu navíc obrátili zády všichni jeho nejbližší, a že si jeho tíseň vykládali nepatřičně (jako Jobovi přátelé), což ho pak vedlo k unáhlenému závěru, že „každý člověk je lhář“.

1. APLIKACE: Všimáme si toho, jak často Bůh vyslyší naše modlitby? Umíme za to být vůbec vděční?

Křesťané, kteří si pravidelně píšou modlitební deníky, bývají často překvapeni, že Bůh nakonec vyslyší téměř každou jejich prosbu. Proto pevně věří v moc modlitby. A naopak, křesťané, kteří se pravidelně neohlížejí s vděčností po vyslyšených prosbách, pak často ztrácejí víru v moc modlitby a přestávají se modlit.

Jak žalmista ve svém soužení lépe poznal Hospodina?

Žalmista si díky vyslyšeným modlitbám znovu uvědomuje Boží lásku a zájem o člověka. Proto může směle vyznávat, že Hospodin je milostivý, spravedlivý a plný slitování. Pozvedá slabé a zastává se nezkušených (dosl. prostoduchých). To vše by mu ovšem asi uniklo, kdyby nevěnoval čas této modlitbě vděčnosti a nad celou záležitostí by jen tak povrchně mávnul rukou.

ŽALM 116 - modlitba díky

Při jaké příležitosti tento žalm asi vznikl?

Žalmista prožil vysvobození z veliké tísně. O jakou tíseň patrně šlo?

1. APLIKACE: Všimáme si toho, jak často Bůh vyslyší naše modlitby? Umíme za to být vůbec vděční?

Jak žalmista ve svém soužení lépe poznal Hospodina?

Jaký teď prožívá žalmista vztah vůči Pánu Bohu a do jaké role se před ním staví?

Vědomí, že Bůh je milostivý, a že o nás má opravdový zájem, vede žalmistu k vyznání, které je ve Starém Zákoně poměrně ojedinělé - vyznání lásky vůči Hospodinu (jinde už jen v Žalmu 18,2). Tato láska není pouhým zachvěním emocí, ale je to životní postoj opírající se o konkrétní zkušenost a poznání, že Bůh je dobrý a laskavý. Tato láska je navíc spojena s úctou - žalmista se před Pánem Bohem staví do role oddaného služebníka.

2. APLIKACE: Jaká je vaše zkušenost s utrpením či tísni? Jak v nich nově a lépe poznáváte Pána Boha?

Jaké sliby asi žalmista dal Pánu ve svém soužení, a co s nimi teď hodlá udělat?

Žalm naznačuje, že když byl žalmista v tísni a prosil Boha o uzdravení, slíbil mu tehdy, že bude o Božím vysvobození vyprávět druhým lidem. Proto teď přichází do chrámu, přináší oběti a přitom veřejně vyznává, že Bůh je dobrý a věrný. Možná kdysi Bohu slíbil, že ho bude vzývat a oslavovat třeba před celým shromážděním Izraele a teď je odhodlán svůj slib splnit.

3. APLIKACE: Možná i my se někdy v tísni zavazujeme, že když nás Bůh vysvobodí, leccos v životě změníme a budeme o jeho lásce říkat druhým. Dokážeme své sliby splnit?

Jaký teď prožívá žalmista vztah vůči Pánu Bohu a do jaké role se před ním staví?

2. APLIKACE: Jaká je vaše zkušenost s utrpením či tísni? Jak v nich nově a lépe poznáváte Pána Boha?

Jaké sliby asi žalmista dal Pánu ve svém soužení, a co s nimi teď hodlá udělat?

3. APLIKACE: Možná i my se někdy v tísni zavazujeme, že když nás Bůh vysvobodí, leccos v životě změníme a budeme o jeho lásce říkat druhým. Dokážeme své sliby splnit?

ŽALM 106 - žalm připamatování

Čím se tento žalm liší od většiny ostatních žalmů?

Ačkoliv by se dal tento žalm zařadit do jiné kategorie (žalozpěv), je ojedinelý svým důrazem na historii. Proto ho řadíme k tzv. historickým žalmům (žalmům připamatování). Tyto žalmy totiž připomínají konkrétní Boží jednání s Izraelským národem v minulosti a slouží jako ponaučení a povzbuzení do současnosti. Jde stále o modlitbu určenou Bohu, ale je záměrně sepsána tak, aby byla také ponaučením pro ty, kdo by se ji rozhodli opakovaně použít.

Jak na vás tento žalm působí? K čemu vás jeho čtení povzbuzuje?

Z celého žalmu na nás dýchá výstraha a ponaučení. To je velice dobře vyjádřeno ve 3. verši: žalm nás má vést k sebezpytování a volá nás ke spravedlnosti a věrnosti. Musíme se vážně zamýšlet nad tím, jak bychom se při všech těžkých zkouškách zachovali my, kdybychom tehdy byli na místě Izraelského národa.

1. APLIKACE: Máte rádi dějiny? Co se můžete naučit z dějin Božího lidu (ať už Izraele nebo dějin církve)?

Za co autor v tomto žalmu Pána Boha chválí?

Na pozadí nevěrnosti Izraelského národa výrazně vyniká Boží svatost. Žalmista oslavuje Boží dobrotu a milosrdenství, chválí ho za bohatýrské a zázračné činy, které pro Izrael mnohokrát vykonal, oslavuje jeho nekonečnou trpělivost, se kterou snášel opakované poklesky Izraele, a vnímá také jeho tresty jako laskavou výchovu ke spravedlnosti. Bůh neopustil Izrael ani ve svých soudech, ale dával jim i v zajetí skrze své proroky naději návratu a budoucí obnovy.

ŽALM 106 - žalm připamatování

Čím se tento žalm liší od většiny ostatních žalmů?

Jak na vás tento žalm působí? K čemu vás jeho čtení povzbuzuje?

1. APLIKACE: Máte rádi dějiny? Co se můžete naučit z dějin Božího lidu (ať už Izraele nebo dějin církve)?

Za co autor v tomto žalmu Pána Boha chválí?

Za co žalmista Pána Boha prosí? Proč se vůbec k Bohu modlí právě tímto způsobem (připamatováním)?

Nacházíme zde celkem dvě prosby - na začátku (v. 4-5) a na konci (v. 47). Prosba na začátku prozrazuje, že žalm byl sepsán v situaci, kdy bylo žalmistovi těžko a ve vzpomínkách na Boží jednání s Izraelem hledá povzbuzení k naději, že Bůh bude mocně jednat i v jeho nesnadné situaci. Možná se autor žalmu cítí provinile, ale má naději, že ho Boží milost posílí stejně jako jeho otce. Jeho vzpomínky ho nakonec odvedou od vlastních problémů k prosbě za celý Izrael, který ještě není po exilu zcela obnoven (v. 47).

2. APLIKACE: Pro jaké příležitosti je četba takového žalmu vhodná? Jak vás žalmy připamatování inspirují pro vaše osobní modlitby?

Ve chvílích, kdy je nám těžko, pro nás může být podobná modlitba velkým povzbuzením a útěchou. I když si možná momentálně připadáme opuštěně, letmé ohlédnutí do minulosti nám připomíná, že nás Bůh ani v nejtemnějších okamžicích života neopustil - proto bychom mu měli důvěřovat i tentokrát.

Co se z tohoto žalmu dovidáme o přirozených sklonech Izraele?

Žalm ukazuje, že celá historie Izraele je neustále se opakující kruh. Všechno začíná tím, že se Bůh dává Izraelcům poznat a oni ho začínají následovat. Za čas na něj ale zapomenou, zatvrdí se a On je pak trestá, aby si svůj hřích uvědomili a vrátili se zpátky k němu. Následuje pokání a obnova lidu. Po čase se lid ale odklání znova. Každá generace tak prochází novým procesem povolání, odpadnutí, soudu a obnovy.

3. APLIKACE: Rekapitulujete také někdy v modlitbách před Pánem Bohem svůj život? Co se skrze takovéto rekapitulace dozvídáte sami o sobě?

Za co žalmista Pána Boha prosí? Proč se vůbec k Bohu modlí právě tímto způsobem (připamatováním)?

2. APLIKACE: Pro jaké příležitosti je četba takového žalmu vhodná? Jak vás žalmy připamatování inspirují pro vaše osobní modlitby?

Co se z tohoto žalmu dovidáme o přirozených sklonech Izraele?

3. APLIKACE: Rekapitulujete také někdy v modlitbách před Pánem Bohem svůj život? Co se skrze takovéto rekapitulace dozvídáte sami o sobě?

ŽALM 73 - mudroslovný žalm

Kolem jaké základní myšlenky se celý žalm točí?

Základní otázka, která se žalmistovi honí hlavou, zní: „Vyplatí se žít spravedlivě? Není lepší žít jako svévolníci?“ Jde zde tedy o srovnání dvou skupin lidí: svévolníků a spravedlivých. A protože tento protiklad svévolných a spravedlivých (hloupých a moudrých) je typický pro knihy moudrosti, řadíme tento žalm spolu s jinými dalšími mezi tzv. mudroslovné žalmy. Podobně jako kniha Jób, Přísloví či Kazatel, slouží i tento žalm jako ponaučení nezkušeným.

Jak byste na základě Žalmu 73 vysvětlili, kdo jsou to „svévolníci“?

Žalmista nejprve uvádí mnoho příkladů zla, kterých se svévolníci dopouštějí (jsou hrabiví, nadutí, násilní, zlomyslní, urážejí Boha), ale pak dodává, že jsou na druhé straně oblíbeni mezi lidmi, bohatí a úspěšní. A tak s určitou ironií nakonec definuje svévolníky jako ty, kdo „bez starostí věčně kupí jmění“ (v. 12). Žijí podle „své-vůle“, zaměřují se pouze na vlastní dobro a to bez ohledu na druhé lidi.

Co uvedlo žalmistu do velikého duchovního zmatku?

Když žalmista pozoruje, jak dobře se svévolníkům daří, začíná se ptát, zda se opravdu vyplatí žít spravedlivě. Navíc se v té době sám dostal do nějakých závažných osobních problémů, které v něm vyvolaly ještě větší zmatek (v. 14). Proč se daří dobře svévolníkům, zatímco lidé, kteří hledají Boha, zakoušejí těžkosti? Opravdu na nás Bohu záleží? Opravdu se vyplatí čekat a spoléhat na Boha? Nebylo by lepší postarat se o své dobro sám, tak jak to dělají svévolníci?

1. APLIKACE: Prožili jste někdy podobný zmatek ve víře při pohledu na úspěšný život některých bezbožných lidí?

ŽALM 73 - mudroslovný žalm

Kolem jaké základní myšlenky se celý žalm točí?

Jak byste na základě Žalmu 73 vysvětlili, kdo jsou to „svévolníci“?

Co uvedlo žalmistu do velikého duchovního zmatku?

1. APLIKACE: Prožili jste někdy podobný zmatek ve víře při pohledu na úspěšný život některých bezbožných lidí?

Jakým způsobem se žalmista dobral řešení a k čemu dospěl?

Dokud se žalmista potýkal se svým zmatkem sám, nenacházel žádné řešení ani odpověď. Pak se ale rozhodl, že celou věc předloží Bohu. A když se pak modlil v chrámu, Bůh mu nakonec otevřel oči. Uvědomil si, že úspěch svévolníků je jen zdánlivý, protože je čeká zlý konec. Připadají si ve svém životě velice autenticky a skutečně, ale před Bohem jsou jenom pouhým snem - přeludem, který se po ránu vytrácí jako pára. Naproti tomu spravedliví mají budoucnost.

2. APLIKACE: V čem může být žalmistovo řešení inspirující pro náš duchovní zmatek?

Umíme náš duchovní zmatek předkládat Pánu Bohu a čekat na jeho odpověď?
Umíme se vůbec ztížit natolik, abychom jeho hlasu rozuměli?

Jaký postoj teď zaujímá žalmista ke svému původnímu dilematu?

Žalmista vyznává, že ve své závisti vůči svévolníkům se choval jako dobytče bez rozumu – jednal čistě intuitivně, bez víry a bez poznání. Nakonec se ale přece jen dobral k závěru, že spravedlnost je lepší než svévole. Uvědomil si, že to nejcennější, co má, je právě v tom, že může být s Bohem. A ačkoliv SZ toho příliš neříká o posmrtném životě, žalmista má naději, že ho o Boží blízkost nepřipraví ani smrt.

3. APLIKACE: Co se z tohoto žalmu můžeme naučit o povaze skutečného dobra?

Ačkoliv se dobro svévolníků jevílo žalmistovi zpočátku jako skutečné, nakonec si uvědomil, že je to jenom přelud. Skutečné dobro spočívá ve vztahu s Bohem. I když žalmista zakouší zkoušky a trápení, v Boží blízkosti je mu dobře. Vždyť Bůh sám je láska, On sám je nejvyšší dobro. Máme-li Pána Boha na své straně, jsme nejbohatšími a nejúspěšnějšími ze všech lidí. Máme nejlepší budoucnost.

Jakým způsobem se žalmista dobral řešení a k čemu dospěl?

2. APLIKACE: V čem může být žalmistovo řešení inspirující pro náš duchovní zmatek?

Jaký postoj teď zaujímá žalmista ke svému původnímu dilematu?

3. APLIKACE: Co se z tohoto žalmu můžeme naučit o povaze skutečného dobra?

ŽALM 27 - žalm důvěry

Jaký základní důraz v celém žalmu převažuje?

Celým žalmem se nese vyznání důvěry v Pána Boha. Je to důvěra, která se opírá o zkušenosti, které David prožil s Pánem Bohem v minulosti, a také o Boží charakter. David důvěřuje Bohu proto, že ho poznal jako věrného a dobrotivého Otce, který své děti nikdy neopouští.

V jaké situaci se asi David nacházel, když tento žalm psal?

Zdá se, že se David nacházel uprostřed veliké tísně. Pravděpodobně byl vyloženě v ohrožení života a tak se rozpomíná na Boží ochranu v minulosti a spoléhá, že Bůh se ve svém milosrdenství nezměnil. Zřejmě se těmito slovy David uklidňuje a dodává si odvahy. Uvědomuje si totiž, že v konečném důsledku všechno závisí na Bohu a ne na lidech, kteří proti němu brojí.

1. APLIKACE: Pro jaké příležitosti se čtení takového žalmu nejvíc hodí?

V jaké věci David konkrétně vyjadřuje důvěru Pánu ve verších 1-3?

První odstavec žalmu popisuje Davidův postoj vůči nepřátelům. David se nebude bát i kdyby se měl sám postavit proti celé armádě nepřátel. Ten Bůh, který ho vítězně provedl v boji proti Goliášovi, ho ochrání před jakýmkoliv jiným nepřítelem. Ne, že by David neměl důvod ke strachu. Důvod tu je, ale David se rozhodl, že ho bude ignorovat a raději složí důvěru v Pána Boha.

ŽALM 27 - žalm důvěry

Jaký základní důraz v celém žalmu převažuje?

V jaké situaci se asi David nacházel, když tento žalm psal?

1. APLIKACE: Pro jaké příležitosti se čtení takového žalmu nejvíc hodí?

V jaké věci David konkrétně vyjadřuje důvěru Pánu ve verších 1-3?

Jakou touhu David vyjadřuje ve verších 4-6?

V těchto verších se odráží Davidova touha po Boží blízkosti. Když dal král David kdysi převést Boží schránu do Jeruzaléma, umístil ji ve svatyni (stanu), kterou pro ni zbudoval poblíž svého paláce. Zde se také často k Bohu modlil a přinášel mu své oběti. A tak není divu, že právě tento stan, je místem, kde se David chce obrazně řečeno „skrýt“ před svými nepřáteli - David utíká do Boží přítomnosti.

2. APLIKACE: Co dává vašemu životu pocit bezpečí?

Na co spoléháte, když se cítíte být ohroženi?

Často spoléháme na své vlastní schopnosti, příznivou konstelaci okolností nebo na druhé lidi okolo nás. Ale ten jediný, o koho se dá doopravdy bezpečně opřít, je Pán Bůh.

Jakým způsobem David jedná uprostřed tísně? (verše 7-12)

V první řadě se David modlí k Pánu Bohu. Utíká se „do jeho stanu“, a zde v Boží přítomnosti se utiňuje a přemítá nad tím, jak ho Bůh vedl až doposud. Připomíná si Boží výzvu, aby v každé situaci hledal tvář svého nebeského Otce. A zde ve ztišení se pak obnovuje jeho síla a důvěra. Zde v Boží blízkosti se pak v jeho srdci rodí nová naděje, že bude hledět na Hospodinovu dobrotivost v zemi živých.

3. APLIKACE: Jakým způsobem jednáme uprostřed tísně my? Umíme také čerpat povzbuzení z Božího slova?

Jakou touhu David vyjadřuje ve verších 4-6?

2. APLIKACE: Co dává vašemu životu pocit bezpečí?

Na co spoléháte, když se cítíte být ohroženi?

Jakým způsobem David jedná uprostřed tísně? (verše 7-12)

3. APLIKACE: Jakým způsobem jednáme uprostřed tísně my? Umíme také čerpat povzbuzení z Božího slova?

ŽALM 2 - královský žalm

Co je hlavním tématem tohoto žalmu?

Celý žalm se zabývá otázkou vztahu mezi judským králem vládnoucím v Jeruzalémě a králi, kteří vládnou okolním národům. Žalm se patrně netýká jednoho konkrétního davidovského potomka, ale popisuje ideál zbožného vládce, tak jak to Bůh původně pro svůj lid zamýšlel. Jedná se o krále, který vládne plně ve shodě s Boží vůlí a je v pravém slova smyslu Božím zástupcem na zemi.

Při jaké příležitosti se asi takovéto žalmy ve starém Izraeli zpívaly?

Můžeme se domnívat, že královské žalmy se zpívaly při korunovačních bohoslužbách, kdy na trůn v Jeruzalémě usedal nový král. Možná šlo o podobné ceremonie, jako když se dnes do úřadu uvádí prezident. Tyto žalmy jsou pro nás jasným svědectvím o tom, že králové ve starém Izraeli nepředstavovali jenom jakési politické hlavy státu, ale měli to být především zbožní lidé, kteří by se jako pastýři starali o Boží lid a chránili jej před vpády okolních národů.

1. APLIKACE: Jakým způsobem můžeme tento žalm aplikovat dnes my?

Historie nás učí, že žádný judský král nemohl dosáhnout ideálu, který žalm od správce Božího lidu očekává. Dokonalým naplněním je tedy až Ježíše Kristus, Boží Mesiáš, který je v pravém smyslu slova Božím synem a Králem nad celým světem. Tento žalm je tedy v pravém smyslu slova mesiášský. Je to oslavná píseň našeho dokonalého Spasitele a Krále Ježíše Krista.

V jakém smyslu může být judský král považován za Božího syna?

Králové měli ve starověku svrchovanou moc. Mohli vynášet rozsudky smrti nebo naopak udělovat milost. Na nich záviselo rozhodnutí, proti komu se bude válčit a s kým se uzavře příměří, na nich do značné míry záviselo, jací bohové se budou moci uctívat. Od davidovských králů se tak očekávalo, že budou uplatňovat na zemi svrchovanou Boží vůli. Dá se říci, že tak vlastně představovali Boží zástupce (Boží syny) tady na zemi - viz. 2 Sa 7,12-14.

ŽALM 2 - královský žalm

Co je hlavním tématem tohoto žalmu?

Při jaké příležitosti se asi takovéto žalmy ve starém Izraeli zpívaly?

1. APLIKACE: Jakým způsobem můžeme tento žalm aplikovat dnes my?

V jakém smyslu může být judský král považován za Božího syna?

Na čem závisí úspěšnost vlády tohoto krále?

Všechno závisí na králově spojení s Bohem. Síla Davidovy vlády spočívala právě ve vztahu k Pánu Bohu a tak není divu, že králové, kteří byli bezbožní, nakonec uvedli celý Izrael do zkázy. Proto také žalmista zmiňuje, že cílem nepřátel je především přerušení pouta mezi králem a Bohem (verš 3). Jakmile začne král vládnout z vlastních sil, stane se nakonec snadnou obětí nepřátel.

Jaký postoj by měly zaujmout vůči davidovskému králi okolní národy a jejich představení?

Poslední část žalmu vyzývá krále okolních národů k tomu, aby se neopovažovali na Hospodina pomazaného vztahovat ruku, protože by se jim to mohlo vymstít. Zatímco oni slouží modlám, za ním stojí živý a mocný Bůh. Proto by bylo lepší, kdyby mu raději přinesli dary a uznali jeho svrchovanost. Tím také potvrdí, že Hospodin je jediným pravým Bohem, kterému je třeba sloužit s bázní a jásavým chvěním. (Mnohé z těchto věcí se naplnily za Šalomounovy vlády.)

2. APLIKACE: Izrael žehnal svému králi, protože na něm záviselo blaho celého lidu. Jaký máme vztah k našim představeným ve světě nebo v církvi my?

3. APLIKACE: Přemýšlejte nad „Velkým posláním“ zapsaným u Matouše 28,18-20. Jak toto posláni souvisí s naplněním Žalmu 2?

Na čem závisí úspěšnost vlády tohoto krále?

Jaký postoj by měly zaujmout vůči davidovskému králi okolní národy a jejich představení?

2. APLIKACE: Izrael žehnal svému králi, protože na něm záviselo blaho celého lidu. Jaký máme vztah k našim představeným ve světě nebo v církvi my?

3. APLIKACE: Přemýšlejte nad „Velkým posláním“ zapsaným u Matouše 28,18-20. Jak toto posláni souvisí s naplněním Žalmu 2?

ŽALMY 48 a 84 - sijónské písně

Co je hlavním tématem Žalmu 48?

Celý žalm je oslavou Jeruzaléma jakožto místa, které Bůh vyvolil ze všech měst na celé zemi. Tato píseň nám ukazuje, jak hluboký vztah židé k Božímu městu chovali. Nebylo to jen jejich politické hlavní město, ale bylo to především město, které Bůh vyvolil pro svůj chrám a pro mesiášskou linii davidovských judských králů.

Nejdůležitějším místem celého Jeruzaléma byla hora Sijón, která sestávala ze dvou návrší. Na jednom stál chrám a na druhém královský palác. Sijón tedy symbolizuje Boží přítomnost a vládu.

Co konkrétně působí žalmistovi při pohledu na Jeruzalém největší radost?

Žalmista se raduje z toho, jak majestátně je město vystavěno. Je obeháno hradbami a strážními věžemi. Je to Boží vojenská tvrz, místo bezpečí, spravedlnosti a pokoje. Všechno v tomto městě svědčí o Boží velikosti, moci a slávě. Napadení Jeruzaléma znamená napadení samotného Boha, který se zde rozhodl přebývat a udílet své požehnání. Jeruzalém (Sión), to je Izrael. Zkáza Jeruzalémem je zároveň zkázou a soudem nad SZ Božím lidem. Proto znamenalo zničení Jeruzaléma v roce 586 př.n.l. a následná deportace Židů do Babylóna pro Boží lid téměř konec. A ze stejného důvodu lze říci, že babylónské zajetí skončilo vlastně až v době, kdy Židé znovu postavili chrám a opevnili hradby Jeruzaléma.

1. APLIKACE: Jakým způsobem bychom dnes mohli tento žalm číst a aplikovat my křesťané?

Důraz na Jeruzalém jakožto město velkého Krále (Hospodina), je proklamací Boží vlády ve SZ církvi. Tato Boží vláda se pak z Jeruzaléma rozpíná také k ostatním národům. Žalm 48 můžeme tedy vztáhnout na NZ církev jakožto místo, kde Bůh vládne, soudí a pečuje o svůj lid. Církev je v pravém slova smyslu místem Božího království.

ŽALMY 48 a 84 - sijónské písně

Co je hlavním tématem Žalmu 48?

Co konkrétně působí žalmistovi při pohledu na Jeruzalém největší radost?

1. APLIKACE: Jakým způsobem bychom dnes mohli tento žalm číst a aplikovat my křesťané?

Co je hlavním tématem Žalmu 84?

Tento žalm je oslavnou ódou na Boží chrám v Jeruzalémě. Chrám představuje samotnou Boží přítomnost. Proto zde každý touží být a zakoušet Boží milost a moc. Kněží a lévijci sloužící v chrámu jsou tak privilegovani nad všechny ostatní lidi, protože zde mohou Pána Boha neustále chválit (v. 5). Nejde zde ale o oslavu chrámu jako takového, ale jde o oslavu Boží přítomnosti, kterou chrám symbolizuje. Bůh se totiž právě zde v chrámu sklání ke svému lidu, vyslýchá modlitby, přijímá oběti a udílí požehnání těm, kdo se ho bojí.

K čemu měl tento žalm své původní posluchače patrně povzbudit? Při jakých příležitostech se asi zpíval?

Tento žalm se patrně zpíval jako poutní píseň při cestách do Jeruzaléma. Je pro Izrael stálou připomínkou, aby lidé pravidelně vyhledávali Boží přítomnost. Jestliže si v chrámu i vlaštovky a vrabci staví svá hnízda, o co víc by zde měl být Boží lid, který si Bůh vyvolil ke své slávě. Tato píseň jistě vyvolala v srdci mnohých nerozhodných židů touhu vydat se na pouť do Jeruzaléma a poklonit se zde Hospodinu.

2. APLIKACE: V čem může být Žalm 84 výzvou pro nás dnes?

Zatímco Žalm 48 opěvoval Sijón jakožto místo davidovských králů, Žalm 84 naproti tomu opěvuje Sijón jako místo, kde stojí Boží chrám. A tak zatímco Žalm 48 je proklamací Boží vlády, Žalm 84 je spíše proklamací Boží přítomnosti. Můžeme ho tedy číst s hledem na NZ církev jakožto místo Boží přítomnosti. Církev je chrámem Ducha, místem, kde se prochází svatý Bůh. Tento žalm nám tedy připomíná, jak důležité je pro náš duchovní růst pravidelné společenství s druhými bratry a sestrami.

*Co je hlavním tématem Žalmu 84?**K čemu měl tento žalm své původní posluchače patrně povzbudit? Při jakých příležitostech se asi zpíval?***2. APLIKACE: V čem může být Žalm 84 výzvou pro nás dnes?**